

Groene & duurzame omgevingsplannen

Informatieavond | 08 september 2020

Gemeentelijke omgevingsplannen

Hoe maken we ze groen en duurzaam?

Opzet vanavond

- **19.30 - 19.40 uur:** Inleiding op de avond
- **19.40 - 20.15 uur:** Hoofdlijnen van de Omgevingswet: meer dan RO
- **20.15 - 20.30 uur:** Pauze
- **20.30 - 21.00 uur:** Wat is er straks anders dan nu?
Aan de hand van een omgevingsplan nieuwe stijl lichten we de verschillen toe met een bestemmingsplan.
- **21.00 - 21.30 uur:** Input groen omgevingsplan met voorbeelden
- **21.30-21.45 uur:** Hoe kunt u zelf aan de slag? En wat is de rol van de BMF?

1 | Hoofdljn Omgevingswet (Ow)

- Van goede ruimtelijke ordening naar: bereiken en instandhouden veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit
- Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen fysieke leefomgeving voor maatschappelijke behoeften
- Decentraal tenzij
- Gelijkwaardig beschermingsniveau van leefomgeving
- Meer ontwikkelingsgericht en integraal handelen
- Betere aansluiting op Europese wet- en regelgeving
- Uitgaan van bestaande verantwoordelijkheidsverdeling
- Trend: meer inspraak, minder beroep
- Integrale afweging op alle aspecten leefomgeving
- Ook volksgezondheid

1 | Omgevingswet

- Eén wet voor de fysieke leefomgeving
- Nu: 26 wetten + 60 AMvB's + 75 Min. regelingen
- Straks: 1 wet en 4 AMvB's
- Eenvoudiger regels
- Snellere procedures
- Meer flexibiliteit en maatwerk
- Meer bestuurlijke afwegingsruimte
- Integrale benadering
- Inwerkingtreding nu 1-1-2022

1 | Welke wetten in Omgevingswet?

- Wet ruimtelijke ordening
- Wabo
- Ontgrondingenwet
- Tracéwet
- Wet inzake de luchtverontreiniging
- Wet ammoniak en veehouderij
- Wet geurhinder en veehouderij
- Crisis- en herstelwet
- Wet natuurbescherming
- Wet milieubeheer (deels)

1 | Toepassingsgebied

Fysieke leefomgeving:

- Bouwwerken
- Infrastructuur
- Watersystemen
- Water
- Bodem
- Lucht
- Landschappen
- Natuur
- Cultureel erfgoed
- Werelderfgoed

OMGEVINGSWET

De 6 instrumenten

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor Rijk, provincie en gemeente.

2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programma-tische aanpak.

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebieds-dekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving.

4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.

5 Omgevings-vergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.

6 Projectbesluit

Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

1 | AMvB's bij de Omgevingswet

1 | Algemene rijksregels AMvB's

Omgevingswet wordt uitgewerkt in vier AmvB's:

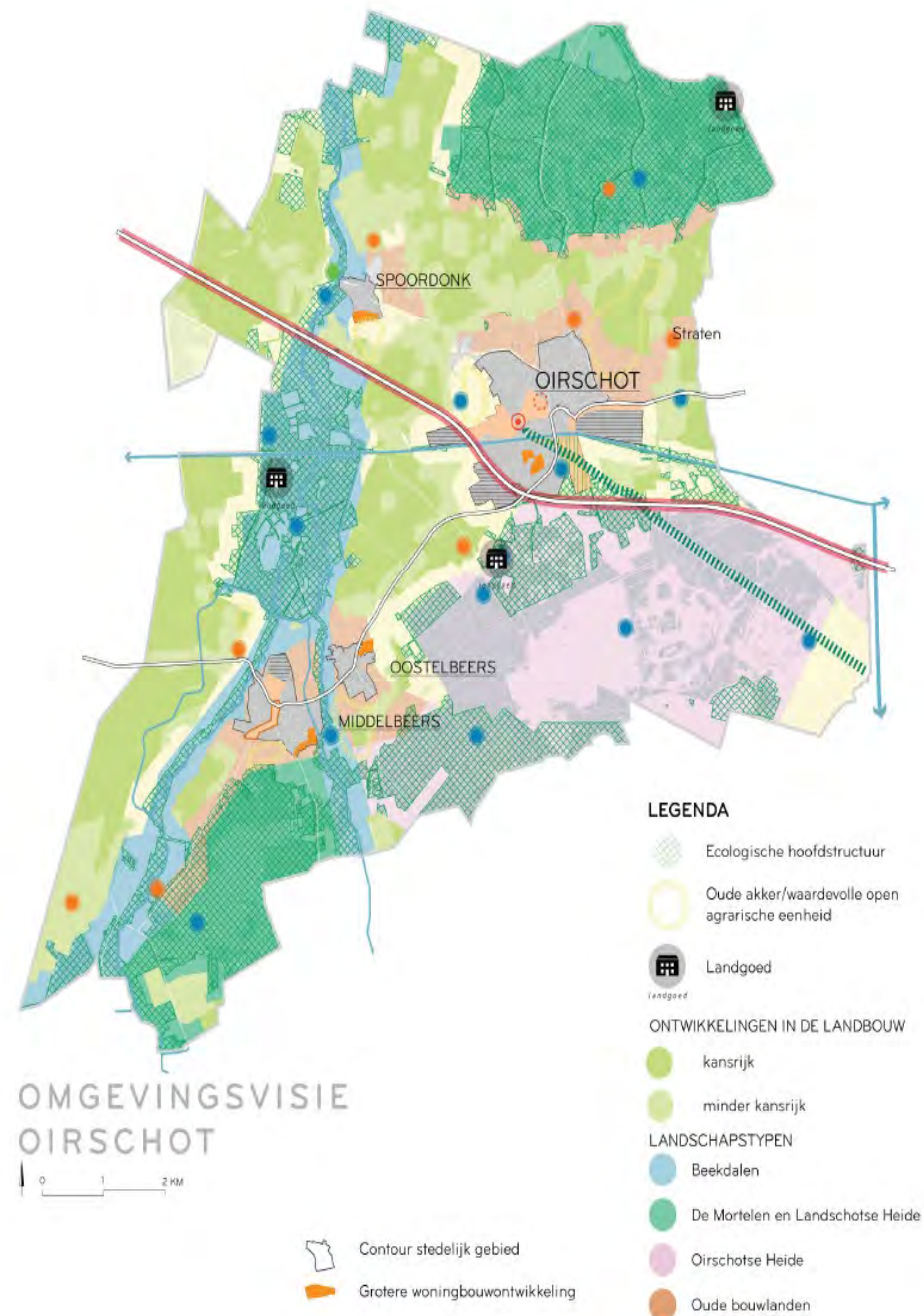
- Omgevingsbesluit: algemene en procedurele bepalingen (o.a. over omgevingsvergunning, bevoegd gezag, mer)
- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal): van “inrichting” naar “activiteit”; alles over vergunningen op één plek
- Besluit kwaliteit van de leefomgeving (Bkl): materiele normen zoals lucht, geluid en externe veiligheid
- Besluit bouwactiviteiten in de leefomgeving (Bbl): komt in plaats van het Bouwbesluit

Waar vindt u wat?

1 | Omgevingsvisie

- Voor Rijk, Provincie en gemeenten verplicht
- Vormvrij
- Lange termijn doelen
- Hoofdzaken van beleid
- Komt i.p.v. sv's, natuur-, water-, milieu-, verkeer- en vervoerplannen
- Bindt alleen het overheidsorgaan zelf
- Integrale benadering fysieke leefomgeving
- Bijv. op onderwerpen natuur en landschap, water en klimaat, landbouw, energie, gezondheid, wonen en werken, veiligheid
- Structuurvisie mag als omgevingsvisie gelden
- Geen bezwaar en beroep

1 | Provinciale omgevingsverordening

- PS is bevoegd gezag
- Integreert oa. Provinciale milieuverordening, verordening ruimte, ontgrondingenverordening, (grond)waterverordening, wnb-verordening
- Bevat regels over fysieke leefomgeving (art. 2.6)
- Bevat regels over activiteiten (art. 4.1)
- Bevat instructies voor gemeenten (en waterschappen); gemeenten moeten deze verwerken in omgevingsplan
- Bijv. Instructies over omgevingswaarden en grondwater
- Verder: regels voor stiltegebieden
- [Ruimtelijkeplannen.nl](https://www.ruimtelijkeplannen.nl)

1 | Omgevingsplan = BP +

- Gemeenteraad bevoegd gezag
- Regels over fysieke leefomgeving: bodem, water, lucht, landschap, natuur, CHW erfgoed, geur, geluid, milieu, gezondheid, externe veiligheid, etc.
- 1 integraal omgevingsplan voor de hele gemeente
- BP-regels, Kap-/ Bomen-, monumenten-, evenementenverordening
- Regels gelden voor iedereen
- Betreft het hele grondgebied, bepaalde locaties, functies of activiteiten
- Omgevingswaarden: kwaliteit (objectief), belasting, concentratie of depositie (meetbare/ berekenbare eenheden)
- Bestemmingsplan nog **tot 2029** als omgevingsplan

1 | Omgevingsvergunning:

- één aanvraag; één bevoegd gezag; één vergunning (tenzij aanvrager kiest voor opsplitsing, fasering)
- 1 vergunning voor alle activiteiten die initiatiefnemer wil uitvoeren
- Vergunning alleen nodig als algemene (rijks)regels niet volstaan
- Initiatiefnemer bepaalt zelf wat hij aanvraagt (dus geen “onlosmakelijke samenhang” meer); gefaseerd aanvragen mag
- Gemeente (B&W) is meestal bevoegd gezag.
- Omgevingsvergunning binnen 2 (of 4) weken na bekendmaking van het besluit in werking.
- Binnen 2 weken voorlopige voorziening vragen

1 | Omgevingsvergunning: wat 's nieuw?

- Proces: Verkenning initiatiefnemer: wat wil hij, wat kan er?
- Dialoog met de buren/ wijk
- Gemeenteraad: bij buitenplanse vrijstelling een bindend advies i.p.v. instemming
- Inwerkingtreding vergunning bij AMvB aangewezen activiteiten = 4 weken (Beroep en vovo!)
- Geen Lex silentio positivo meer

1 | Projectbesluit

- Oud: PIP, Tracébesluit
- Rijk (Rijksbelang)
- Provincie (Provinciaal Belang)
- Waterschap (Waterbelang)
- Gemeente (Gemeentelijk belang)
- Projectbesluit:
 - Wijzigt Omgevingsplan
 - Regelt Omgevingsvergunning

Digitaal stelsel Omgevingswet

2024

Alle informatie is op orde voor
de digitale ondersteuning van
de Omgevingswet.

Pauze!

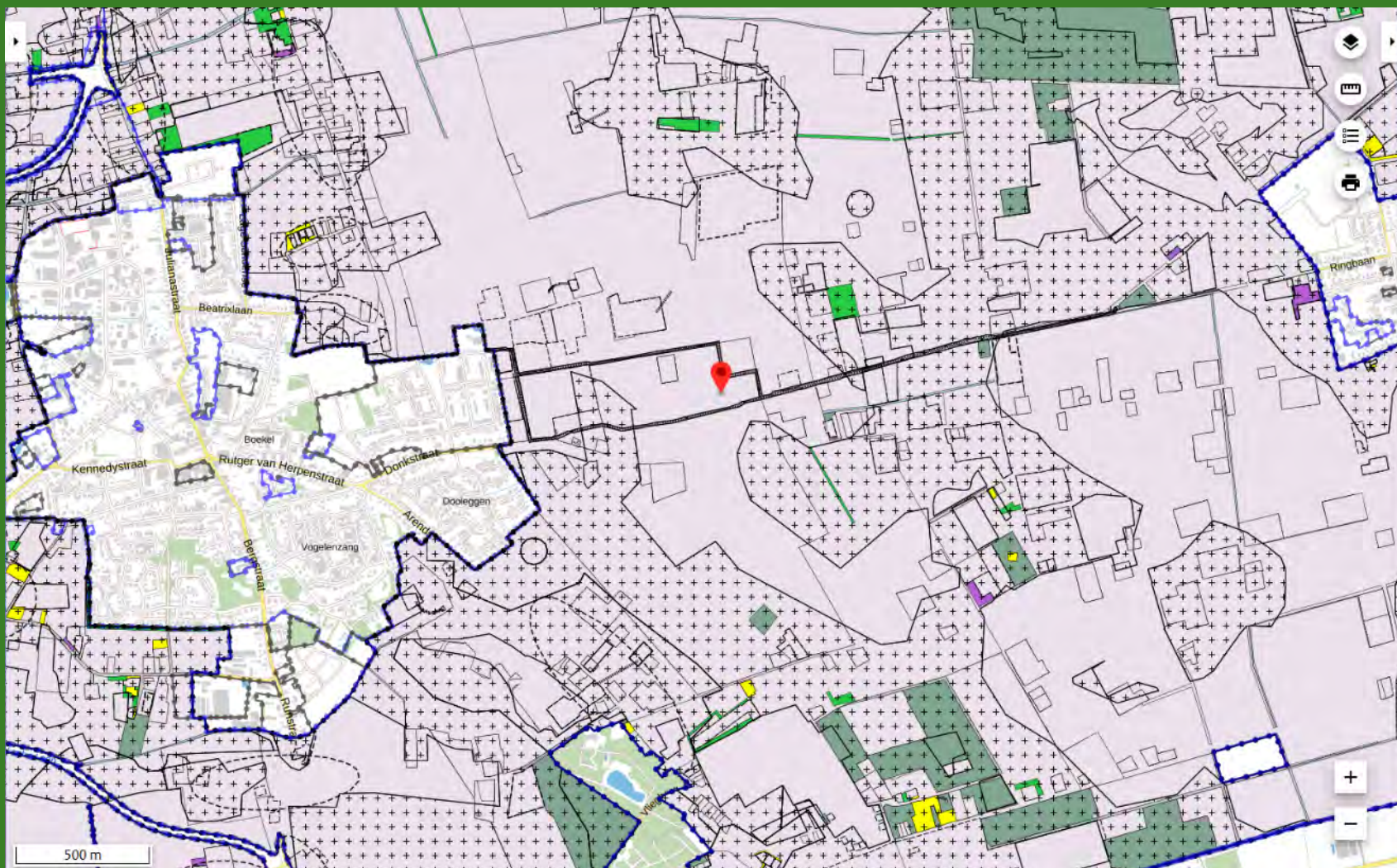

WWW.BRABANTSEMILIEUFEDERATIE.NL

02

2 | OP: Wat wordt anders?

- 1 integraal plan met alle regels over leefomgeving
- De plankaart
- Gebiedstypen
- Soort regels
- Geen bestemmingen, maar functies
- Ja mits, i.p.v. nee tenzij
- Actueel houden

Omgevingsplan Buitengebied 2016
Gemeente Boekel
bestemmingsplan
deels onherroepelijk in werking (vastgesteld 2018-02-22)

PLEKINFO DOCUMENTEN KENMERKEN

176781.4, 401845.9

- Enkelbestemming
Kampenlandschap met enken
- Enkelbestemming
Vogelbeheergebied
- Enkelbestemming
Welstandsregels
- Enkelbestemming
Innovatieregeling
- Enkelbestemming
Open gebied
- Enkelbestemming
Afwijken bouwregels open gebied
- Enkelbestemming
Bomen en houtopstanden
- Enkelbestemming
Verklarende regels

2 | Soorten regels in OP

Regels over functies en locaties

Regels over toelaatbaar gebruik van gebieden en functies

Regels over afwijking en beoordeling

Afwijken van verboden met vergunning en beoordeling

Omgevingswaarden (soms in

Gericht tot bestuur, voor kwaliteit fysieke omgeving, monitoring vereist

Algemene regels activiteiten

Bijv. Kapverordening, evenementen

Maatwerkregels

Afgestemd op locatie of geval

Meldingen en vergunningen

Als toestemming voor activiteit, getoetst aan beoordelingsregels

2 | Procedure Omgevingsplan (OP)

- **Voortraject** incl. brede participatie
- **Vaststelling** door gemeenteraad, delegatie van delen ervan aan B&W
- **Zienswijze** indienen door een ieder (unif.openb.voorbereidingsprocedure)
- **Beroep (+ vovo) binnen 4 weken** voor belanghebbenden bij RvS tegen het gehele OP (regels en verbeelding)

2 | Participatie: regels

- In de oude wetgeving inspraakverordening
- Verplicht bij projectbesluit in verkenningsfase
(art. 5.47 en 5.48 Ow)
- Verplicht bij omgevingsvergunning
(art. 16.55 lid 6 Ow)
- Verplicht bij omgevingsvisies, omgevingsplannen, programma's
(o.a. artt. 10.7, 10.2 en 10.8 Ob)
- Voorbeeld Markdal, proces en verwachtingen: **Zorg dat daarover helderheid is**

2 | Kans of bedreiging

- Regie: ook afhankelijk van provinciale belangen
- Participatie
- Bescherming (minimaal zelfde niveau)
- Waarden/ (beeld)kwaliteit/ open normen
- Rechtszekerheid
- Rechtsbescherming
- Naleving toezicht en handhaving
- Rechtstreekse mogelijkheden plan
- Melding of vergunning

2 | Interessante websites

- <https://www.omgevingswetportaal.nl/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>
- <https://www.wijnenstael.nl/expertises/vastgoed-overheid/omgevingswet>
- <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-156.html>
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Omgevingswet>

Vragen?

2 | Vragen & antwoorden

- **Wel integraal maar nergens klimaat**
- **Meer een ondernemerswet dan een omgevingswet**
- **Hoe kun je als burger participeren?**
Meld je als burger aan voor de participatie bij de gemeente. Breng je kennis en wensen in bij de verkenningfase en ontwerpfase.
- **Zijn er goede voorbeelden en waar kunnen we die vinden?**
Voorbeelden in: <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/participatieomgevingswet/anderenwat/>
- **(Hoe) zit de bomenverordening in het omgevingsplan?**
De Bomenverordening komt in de regels over houtopstanden van het Omgevingsplan.
- **Hoe zit het met het algemeen belang versus belanghebbende bij bomenzaken?**
Gemeente kan het algemeen belang beschermen door bijvoorbeeld een beschermde bomenlijst en bijpassende regels.
- **Kun je beregening regelen in een omgevingsplan?**
Beregening wordt geregeld in de verordening van het Waterschap en is nu vergunningvrij buiten de beschermde gebieden bij < 10m³ pompcapaciteit

03

3 | Input voor groene omgevingsvisie en omgevingsplan

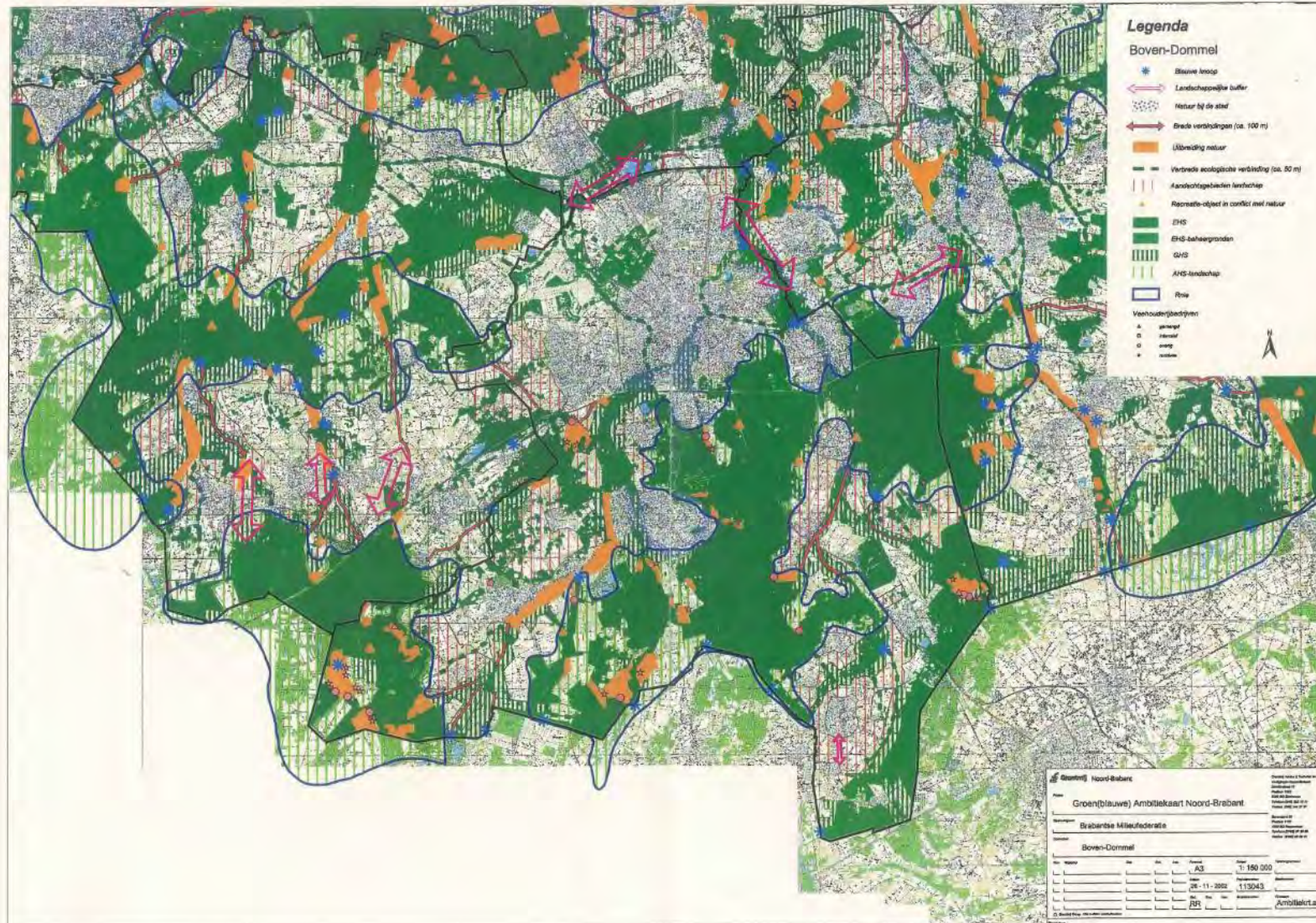
- Natuur en landschap
- Milieu en leefomgeving
- Water
- (Duurzame) landbouw
- Duurzame energie
- Mobiliteit
- Klimaat
- Energietransitie
- Watertransitie

3 | OV: Natuur en landschap

- **Lagenbenadering sturend** = juiste functie op juiste plek
- Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Brabant gereed
- Via EVZ's en groenblauwe dooradering zijn leefgebieden verbonden en neemt biodiversiteit toe.
- **Randvoorwaarden voor biodiversiteit** op orde: bodem, water(kwaliteit), lucht (stikstof), stilte, duisternis, robuustheid
- **Afwisselender** Brabantse cultuurlandschap met extensieve landbouw, meer hagen en bomen, voedselbossen, pluktuinen, zandpaden en aantrekkelijk voor recreatie
- **Vergroening** in en langs bebouwd gebied voorkomt hittestress

3 | OV: Water

- **Klimaatbestendig** en robuust watersysteem: geef water de ruimte en houd water vast
- Beekdalen en rivieren vormen de **blauwe ruggengraat**
- Vraag naar de **uitkomsten van de klimaat risico kaarten / stresstesten** van de gemeente
- **Klimaatadaptatie**: op platteland en in de stad wordt hittestress voorkomen door watervasthoudende en waterbergende groenblauwe dooradering
zie ook www.klimaatbuffers.nl
- Behoud van **onbebouwde gronden** voor inzijging regenwater en voorkomen hittestress.
Projectontwikkelaars azen vaak op “deze wachtende leegte”

3 | OV: Milieu en leefomgeving

- Gezondheid en welzijn voor de mens
- Geur
- Stikstof
- Fijnstof en zoönosen
- Beperken CO₂ uitstoot
- Bodem: PFAS, verontreinigde grond
- Geluid
- Trillingen
- Straling, 5G
- Juiste functie op juiste plek
- Zorgplicht kwaliteit leefomgeving
- Lichthinder/ duisternis

3 | OV: (duurzame) landbouw

- Alle landbouw voor basisvoedselvoorziening volgens **natuurinclusieve landbouw** principes
- **Gezonde veerkrachtige bodem met een divers bodemleven** als basis voor teelt van gewassen
- **Geen verspilling** van grond- en hulpstoffen en water
- **Extensivering landgebruik** in bufferzone rondom Natura 2000
- **Veehouderij:**
 - Hoog niveau dierenwelzijn
 - Vitale en diverse rassen, geen inteelt
 - Krimp veestapel, niet meer dieren en mestproductie dan in lokale/ regionale grondgebonden landbouw geplaatst kan worden (en dus geen mestfabrieken nodig)
 - Geen concentraties van dieren i.v.m. volksgezondheid
 - Beperkt antibiotica/medicijn gebruik

3 | OV: 2^e = Duurzame energie

1^e = *Energiebesparing, want wat je bespaart hoeft je niet op te wekken*

RES* voor zorgvuldig ruimtegebruik en goede omgevingskwaliteit:

- Geschikte en beste locaties en de beste posities, met het oog op natuur, landschap en woonomgeving
- Optimale benutting van de ruimte
- Efficiënte inrichting voor aanleg van energie(bronnen)
- Voor de grootste opbrengst en het hoogste rendement
- Energiebesparing en minimaliseren van broeikasgasemissie als leidend principe voor beleid
- Principe van duurzaam ruimtegebruik:
 - Zoveel mogelijk bestaande fysieke structuren gebruiken
 - Slim combineren met andere ruimtelijke functies
- Win-wins voor echte meerwaarde (bijv. Natuurontwikkeling of sociale voorzieningen)
- Zie ook de handreiking [Energieopgaven en het Brabantse landschap](#)
- Stimuleren energiecoöperaties
- Risico 's zonneparken voor bodem en grondgebruik (calamiteiten, schaduw, infra)

3 | OV: Mobiliteit

- Vermindering van **milieu-impact** – in brede zin – door verkeer en infrastructuur
- Eindhoven Airport e.a.: **vliegverkeer verminderen**
- Toepassen en verder ontwikkelen van **innovaties in voertuig- en verkeersgeleiding**
- Tegengaan van verplaatsing van **doorgaand autoverkeer** naar het onderliggend wegennetwerk
- Geen nieuwe **doorsnijding van waardevolle natuurgebieden en waardevolle landschappen** voor autoverkeer; bestaande doorsnijdingen zoveel mogelijk verzachten of opheffen
- **Uitstraling van licht en geluid** van wegen en hinder van (militair vlieg)verkeer voor natuur en voor woongebieden zoveel mogelijk beperken

Vragen & discussie

04

4 | Participatie: hoe zelf aan de slag

- Gemeente: proces en aanpak (ambtelijk en gemeenteraden)
- Betrokkenheid aanbieden: meedenken en meedoen aan de omgevingstafels
- Wees er aan de voorkant bij!
- Bereid je (gezamenlijke) inbreng goed voor: welke kennis breng je mee?
- Gebiedskennis: wat zijn de waarden, kwaliteiten, problemen, wat willen we in de gemeente bereiken?
- Juridisch spoor (zienswijzen en beroep, ook als je participeert)

4 | Participatie: verwachtingen

- Draagvlak verkrijgen aan de voorkant. Minder procedures? Meer handhaving (sluitstuk)? Lastig als er geen harde normen zijn. Soms staan die in beeldkwaliteitsplan of waardenboek. B&W kunnen die zonder procedure wijzigen.
- Inspraak of samenspraak?
- Reikwijdte? In welke breedte (met wie en waarover) vindt participatie plaats? Ruimte voor alternatieve (locaties) en varianten? Wel in plan, maar niet in concrete vergunning. Of meepraten over inrichting, uitvoering, of (financiële) genoegdoening
- Rol participanten: Vooraf in verkenningsfase en ontwerpfase kennis/ wensen inbrengen, adviseren, informeren, coproductie.

4 | Participatie: wat kun je doen?

Vraag de gemeente (bijv. in een brief of via informele contacten):

- Wat ze (wanneer) van plan zijn
- Om betrokken te worden in het planproces
- Verkenningsfase
- Agenderen
- Ambitie mee bepalen (minimaal beleidsneutraal, maar graag ambitie tot verbeteren kwaliteit leefomgeving)
- Inbreng bij ontwerp
- Bereid je (gezamenlijke) inbreng goed voor

4 | Kennis(netwerk) en contacten

- Zorg voor voldoende inhoudelijke gebieds- en juridische kennis – bijv. Kennisnetwerk (RAVON, SOVON, IVN, N&M-groepen wel kosteloos kennis delen, Waarneming.nl)
- Weet de geldende plannen/ beleidsdocumenten te vinden
- Weet wie ambtelijk en bestuurlijk over jouw ‘dossier’ gaat
- Ken de samenstelling van de gemeenteraad en de politieke programma’s
- Bedenk wie mogelijke ‘coalitiegenoten’ zijn
- Abonneer je voor plan(wijzigingen) op de e-mailservice

https://www.overheid.nl/berichten_over_uw_buurt_eenvoudig_zoeken

4 | Discussie

- Voorbeelden hoe het goed kan gaan (proces en resultaat):
<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/pilots-projecten/>
- Vooral over meer ruimte binnen de regels en niet om verbetering kwaliteit fysieke leefomgeving
- Groen Platform Rucphen: Nwg Rucphen samen met ZLTO en gemeente zoeken naar oplossingen

Bedankt!

WWW.BRABANTSEMILIEUFEDERATIE.NL

Cursussen, lezingen en workshops

[Brabantsemilieufederatie.nl/activiteiten](https://brabantsemilieufederatie.nl/activiteiten)

Bedankt!

WWW.BRABANTSEMILIEUFEDERATIE.NL